

Fons fotogràfic referent a Vilassar de Dalt del Centre Excursionista de Catalunya

Vilassar de Dalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer del Paradís, 10-12 (08002 Barcelona)
Alçada: 134

Coordenades:

Latitud: 41.51705
Longitud: 2.35857
UTM Est (X): 446478
UTM Nord (Y): 4596356

Classificació

Número de fitxa 08214 - 283
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons d'imatges
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Obert
Ús actual: Científic
Titularitat Privada accessible
Titular: Centre Excursionista de Catalunya - Carrer del Paradís, 10-12. 08002 Barcelona
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dl., 16/03/2020 - 01:00

Descripció

El fons fotogràfic de l'arxiu del Centre Excursionista de Barcelona conté un total de 95 fotografies relacionades amb el municipi de Vilassar de Dalt. Són imatges datades entre els anys 1890 i 2005, realitzades per diversos fotògrafs, la majoria d'ells professionals. Estan classificades en tres fons diferents: els fons personals; les col·leccions fotogràfiques i per últim el Fons Fotogràfic Estudi de la Masia Catalana.

1.- Els fons personals del Centre Excursionista de Catalunya incorpora els fons fotogràfics personals dels quals els mateixos autors o familiars han fet donació al CEC. En el cas de Vilassar, se n'han localitzat: Fons Francesc Blasi i Vallespinosa: tres fotografies referents al mas de Can Boquet (pallers, ermita de Sant Salvador i mas amb persones a l'era) i la fotografia del dolmen de la Roca d'en Toni on s'observa part del túmul sense excavar i una barraca al fons, actualment enderrocada. El fons Frederic Gibernau i Flos, amb una única fotografia referent a Can Boquet. El fons Manuel Genovart i Boixet, amb una única fotografia referent al dolmen de la Roca d'en Toni on s'observa part del túmul sense excavar. Finalment, el fons Rosend Flaquer i Barrera, el més nombrós dedicat a Vilassar, amb 10 fotografies (Capella de Sant Sebastià amb el cementiri, el mas de Can Boquet, la portalada del castell de Vilassar i set fotografies generals). 2.- Les col·leccions fotogràfiques del CEC inclouen dues tipologies d'agrupacions fotogràfiques. Per un costat, les realitzades per afeccionats que n'han fet donació al centre; i per l'altra, les que es van establir a l'arxiu amb l'objectiu d'organitzar-les segons el seu format, com per exemple les diapositives de vidre en format 8 x 10, o les plaques de vidre 6 x 13 cm estereoscòpic, o les fotografies de vidre en gelatina i plata, blanc i negre de 9 x 12 cm que l'Entitat utilitzava per il·lustrar les conferències que es donaven des del Centre. D'aquest arxiu hi ha fotografies d'autors com Antoni Bartomeus i Casanovas, Marcel·lí Gausachs i Gausachs, Joan Biosca i Juvé, Josep Maria Armengol i Bas, Francesc Alsina i vila i Germà Garcia Fernàndez. Hi ha fotografies del castell de Vilassar, el dolmen de la Roca d'en Toni, l'ermita de Sant Sebastià i el cementiri, l'església, i algunes vistes generals. Una de les fotografies amb autor desconegut és la curença d'un canó que estava guardada a l'interior de l'antiga església del municipi. 3.- L'Estudi de la Masia Catalana, està compostat per un total de 58 fotografies realitzades entre els anys 1929 i 1932 pels fotògrafs, Josep Maria de Cabanyes, Joan Cubells, Frederic Bordas i Altamira i J. Mas Guàrdia. Es van fotografiar Cal Vicenç, el Castell, Can Pere Català, el Ravalet, Ca l'Arcís, Can Masiquetes, Can Coll, Can Colomer, Ca la Bomca, Can Costa o Can Guimerà, l'antiga església, Can Boquet amb l'ermita de Sant Salvador, Cal Doctor, Cal Sabatés, Can Bruguera, Cal Notari, Cal Recorder, Can Canyes, Ca n'Isern, Can Maians, Can Sayol, Can Villà, Can Bufalà i Can Banús, amb una fotografia general d'un mas, desconeguda.

Observacions:

Fotos procedents de l'Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya. La de Ca l'Arcís, forma part de l'Estudi de la masia catalana (1931) i és obra de Josep de Cabanyes. La de Can Boquet és obra de Francesc Blasi i Vallespinosa. L'Estudi de la Masia Catalana va sorgir l'any 1923, d'un projecte ideat i finançat per Rafael Patxot i Jubert (1872-1964), un industrial, mecenes i membre destacat del Centre Excursionista de Catalunya, que va encarregar la coordinació del projecte de l'Estudi de la Masia Catalana al Centre Excursionista de Catalunya, sota la direcció dels arquitectes Josep Danés i Torras (1895-1955) i Lluís Bonet. L'objectiu d'aquest ambiciós projecte era la publicació de fotografies, fixant masos i el seu entorn per tal d'aprofundir en el coneixement de la masia catalana, tant a nivell arquitectònic com antropològic i etnològic. El mateix arquitecte Danés, va construir per encàrrec de Patxot, entre els anys 1927 i 1930, la residència Masia Mariona, a Mosqueroles on avui hi ha la seu del Parc Natural del Montseny que preserva l'exposició permanent dedicat a l'Estudi de la Masia Catalana (L'Univers Patxot). Aquest fons consta en l'actualitat de 7.705 imatges que comprenen unes 1.500 masies de Catalunya, Andorra i les Illes Balears, realitzades per varis fotògrafs com Cèsar August Torras, Josep de Cabanyes, Lluís Bonet i Garí, Antoni Gallardo, Josep Maria Armengol BAs, Valentí Fagnoli, Adolf Zerkowitz, Joan Estorch, Baltasar Samper, Josep Garrut Sala i Jordi Audet,

entre altres. La totalitat del fons va ser cedit l'any 1975 al Centre Excursionista de Catalunya per la Sra. Núria Delétra-Carreras Patxot.

Història

El Romanticisme va ser un moviment cultural, polític i social que va néixer a Europa a mitjans del segle XIX. A Catalunya, com a resultat de la passió d'il·lustres prohoms per revifar la història del nostre país i enlairar l'ús de la nostra llengua, s'inicia l'anomenada Renaixença Catalana. En aquest context, el 26 de novembre de 1876, Josep Fiter junt amb César August Torras, Ramon Arabia, Àngel Guimerà i Jacint Verdaguer, determinaren la creació d'una associació excursionista per a desenvolupar una veritable entitat pública i legalitzada per emprendre una tasca cultural per redreçar Catalunya. «Amb el fi d'investigar tot quant mereixi la preferent atenció sota els conceptes científic, literari i artístic, en la nostra benvolguda terra, es crea una societat que es titularà Associació Catalanista d'Excursions Científiques». El 7 d'abril de 1891 es va elegir Antoni Rubió i Lluch com a president del Centre Excursionista de Catalunya, fent constar explícitament que el CEC era continuador de l'associació creada el 1876, i origen de l'excursionisme associatiu, unint-se així en una sola entitat les vessants culturals i esportives, que durant 13 anys havien actuat separatament (l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques (1876) i Associació d'Excursions Catalana (1878). Pel desembre d'aquest històric any, al local social del CEC, es donaren les conferències fonamentals a càrrec de Jaume Massó i Torrents, Joaquim Casas i Carbó, i Pompeu Fabra (tots ells socis del Centre) sobre la proposta de les normes ortogràfiques i ordenació de la llengua catalana vigents avui. El 1892 el Centre prengué part activa en la redacció de les anomenades «Bases de Manresa», que varen suposar en aquell moment una important proposta per a l'articulació de l'Estat Espanyol. El 1891 comença l'edició mensual del Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya, sota la direcció de Francesc Carreras i Candi, en les pàgines dels quals es posa de manifest la gran tasca de l'excursionisme com a missió i com a suplència cultural i científica. La col·lecció dels Butlletins és part essencial de les biblioteques estudioses de la llengua i la cultura catalanes. Als estatuts de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, denominació inicial del Centre Excursionista de Catalunya, hi consta com a objectiu prioritari de l'entitat "Fomentar les excursions per la nostra terra per fer que sigui coneguda i estimada, i també publicar els treballs resultants d'aquestes excursions, crear una biblioteca i arxiu." Una de les eines emprades per aquesta finalitat serà la fotografia, que a finals del segle XIX ja havia assolit un grau de perfecció tècnica, i alhora simplificació, que permeteren la seva difusió massiva la centúria següent. Fou així com els socis del CEC van començar a acompanyar les seves conferències amb projeccions d'imatges obtingudes durant les seves excursions, fotografies que a més, sovint eren emprades en la confecció del Butlletí del Centre. Avui dia es conserven més de 13.000 d'aquestes llanternes de projecció de doble vidre de 8 x 10 cm.

Bibliografia

Enllaços d'interès:

www.cec.cat

